

HISTORICKÉ CENTRUM ČESKÉHO KRUMLOVA (1992)

VÝJIMEČNÁ SVĚTOVÁ HODNOTA

Stručná syntéza

Město Český Krumlov leží v Jihočeském kraji v České republice. Rozkládá se na obou březích Vltavy pod majestátním hradem založeným ve 13. století. Říční meandr a mohutná skála, na níž byl hrad vybudován, představují hlavní prvky zdůrazňující nejen impozantní urbanistickou kompozici historického města Český Krumlov obklopeného malebným okolím, ale i dominantní pozici hradu.

Historické centrum Českého Krumlova je výjimečným příkladem malého středoevropského města, jehož architektonické dědictví zůstalo díky poklidnému vývoji po staletí nedotčeno. Toto poddanské město, bývalé centrum rozlehlého panství vlastněného významnými šlechtickými rody, které sehrály důležitou roli v politické, ekonomické a kulturní historii střední Evropy, bylo založeno ve středověku a prošlo proměnami v období renesance a baroka. Díky tomu, že Český Krumlov zůstal téměř neporušen, zachoval si svou uliční síť, typickou pro lokovaná středověká města, stejně jako množství historických budov i detailů, jakými jsou například tvary střech, výzdoba renesančních a barokních fasád, klenuté prostory a také původní dispozice a interiéry.

Na dnešním zámku je možné najít gotické, pozdně gotické, renesanční i barokní prvky. Dominuje mu gotický Hrádek s válcovou věží; následně byl přebudován na barokní rezidenci se zahradou a letohrádkem Belarie, jízdnou a unikátním barokním divadlem z roku 1766. Latrán (osídlení východně pod hradem) a samotné město obsahují neporušené soubory měšťanských domů, přičemž nejstarší pocházejí z vrcholné gotiky. Domy jsou významné díky svým průčelím, vnitřní dispozici a dekorativním prvkům, zejména zdobeným dřevěným renesančním stropům. Český Krumlov také prošel výrazným vývojem v oblasti církevní, o čemž svědčí hlavní kostel sv. Víta z 15. století a kláštery různých řádů.

Kritérium (iv): Český Krumlov je výjimečným příkladem malého středoevropského residenčního města, jehož urbanistická struktura a zástavba historického jádra jsou odrazem jeho hospodářského významu a vcelku poklidného přirozeného vývoje trvajících více než pět set let. Český Krumlov vznikl v meandru řeky Vltavy, která tvoří přirozenou scénérii tohoto nádherného místa. Historický vývoj města je jasně patrný z jeho budov a urbanistické struktury.

Integrita

Všechny podstatné prvky nutné k vyjádření výjimečné světové hodnoty se nacházejí uvnitř hranice statku. Statek zahrnuje historické městské jádro včetně bývalého šlechtického sídla s rozlehlou zahradou. Jeho vymezení a rozloha jsou odpovídající. Nárazníková zóna je rovněž dobře vymezena. Urbanistická struktura statku je spolu s nárazníkovou zónou stabilní. Vizuální integrita města není ohrožena. Přesto tlak na schválení nové výstavby za hranicemi nárazníkové zóny představuje pro integritu statku potenciální nebezpečí.

Autenticita

Historické centrum Českého Krumlova je statek s vysokou mírou autenticity. Jeho současná podoba a vzhled věrně odráží charakter města od středověku, spojeného se šlechtickým sídlem. Díky poklidnému několikasetletému rozvoji si historické jádro uchovalo své původní uspořádání včetně propojení města s hradem. Zůstalo ušetřeno ničujících následků industrializace 19. století, zanedbání údržby za komunistické éry, stejně jako překotného rozvoje minulých desetiletí. Vysoký stupeň autenticity je založený na dramatickém uspořádání městské krajiny a jejího přírodního rámce, stejně jako dochování mnoha původních prvků. Opravy fasád budov se provádějí v souladu s přísnými mezinárodními normami památkové péče. Používají se výhradně historické materiály a technologické postupy.

Podmínky ochrany a správy

Historické centrum Českého Krumlova je chráněno zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, jako městská památková rezervace (zřízená dle zákona). Hrad s barokní zahradou a farní kostel v historickém jádru města jsou prohlášeny za národní kulturní památky (podle výše zmíněného zákona a příslušných předpisů) a tudíž požívají nejvyššího stupně právní ochrany. Kromě toho historické jádro obsahuje desítky budov zapsaných podle výše zmíněného zákona v Ústředním seznamu kulturních památek. Z právního hlediska je nárazníková zóna posílena tím, že se v ní nachází městská památková zóna Plešivec. Tlaky na povolení nové výstavby v nárazníkové zóně jsou regulovány výše zmíněným zákonem a platným územním plánem stanovujícím způsob využití pozemků a ploch na území celého města Český Krumlov, tedy i statku a jeho nárazníkové zóny. Plánovaná výstavba (nové budovy, jejich objem a výška) podléhá detailnímu posouzení příslušnými orgány.

Odpovědnost za správu statku společně nesou Národní památkový ústav (státní příspěvková organizace) a město Český Krumlov. Z důvodu rozsahu statku a složité vlastnické struktury jsou nastaveny individuální harmonogramy údržby a oprav, jež jsou v souladu s Programem regenerace městské památkové rezervace a zóny. V roce 2012 byla zpracována 4. fáze Management Planu jako aktualizovaná verze původního E-Management Planu. Jeho hlavním cílem je zachování výjimečné světové hodnoty statku. Od svého počátku (2009) byl tento dokument koncipován pro obě hlavní složky městské památkové rezervace – statku: zámeckého a hradního komplexu a ostatních částí historického centra města.

Finanční nástroje na údržbu a zachování statku čerpají vlastníci a správci z grantových a dotačních titulů financovaných z programů Ministerstva kultury České republiky, které jsou zaměřeny na údržbu a obnovu nemovitých kulturních památek, a rovněž z finančních prostředků přidělovaných z jiných veřejných zdrojů. Od roku 2000 jsou na vnitrostátní úrovni připravovány roční monitorovací zprávy, které slouží správci statku světového dědictví, Ministerstvu kultury, Národnímu památkovému ústavu a ostatním subjektům podílejícím se na jeho správě.